

Сарајево, 10.10.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА**
03.10.2022. – 07.10.2022.

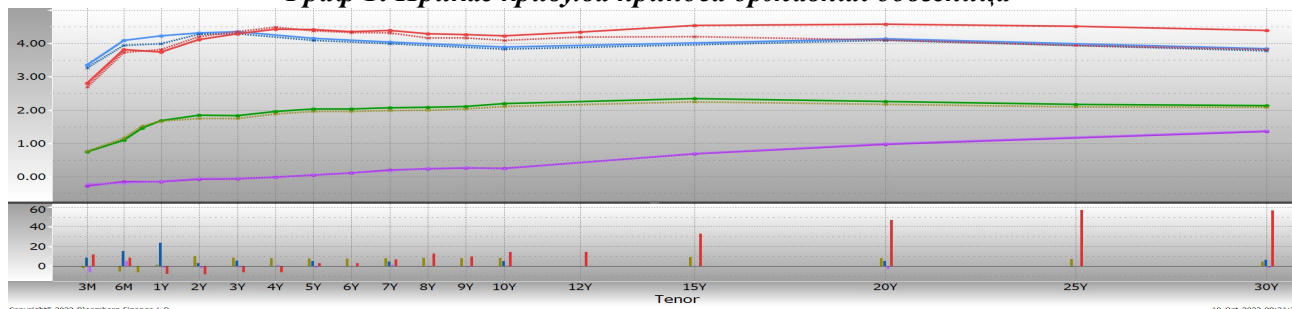
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	30.9.22	-	7.10.22	30.9.22	-	7.10.22	30.9.22	-	7.10.22	30.9.22	-	7.10.22
2 године	1.76	-	1.87	↗	4.28	-	4.31	↗	4.23	-	4.17	↘
5 година	1.96	-	2.04	↗	4.09	-	4.14	↗	4.39	-	4.43	↗
10 година	2.11	-	2.19	↗	3.83	-	3.88	↗	4.09	-	4.24	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	30.9.22	-	7.10.22
3 мјесеца	0.801	-	0.784
6 мјесеци	1.156	-	1.103
1 година	1.710	-	1.717

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 07.10.2022. године (пуне линије) и 30.09.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Као и седмицу раније и протеклу седмицу обиљежила су веома волатилна кретања приноса обвезница еврозоне, а која су највећим дијелом била под утицајем разноликих економских индикатора објављених за тржиште САД. Почетком седмице је настављен пад приноса након што су објављени лоши подаци за прерађивачки сектор у САД. Приноси су наставили да биљеже пад и у уторак због шпекулације да би централне банке могле измијенити агресивне политике повећања каматних стопа како би спрјечиле веће успорење економских активности. Томе је допринијела и одлука Централне банке Аустралије (RBA) да повећа референтну каматну стопу за 25 базних поена, дупло мање од очекиваног повећања од 50 базних поена. Ипак, већ средином седмице приноси обвезница су кориговани на више, након што је уследило објављивање позитивних економских података за САД, а посебно података са тржишта рада на крају седмице. Раст приноса је настављен до краја седмице. На седмичном нивоу приноси њемачких обвезница су повећани између 8 и 11 базних поена, док су приноси италијанских обвезница забиљежили раст од 19 до 24 базна поена. Агенција за додјелу кредитног рејтинга Moody's објавила је ажуриране информације о Италији упозоривши да тежи услови финансирања, повећана инфлација, ризици повезани са понудом енергената из Русије и комплекснији политички амбијент утичу на изгледе привредног раста земље и динамику дуга. Агенција Moody's је 30.09. прескочила редовну, заказану, ревизију

рејтинга Италије (Баа3 са негативним изгледима). Разлика између десетогодишњих њемачких и италијанских обвезница на крају седмице је износила 251 базни поен.

Изјаве чланова УВ ЕЦБ су потврдиле очекивања да је неопходно наставити са повећањем каматних стопа на долазећим састанцима у октобру и децембру. Према објављеном записнику са посљедње сједнице УВ ЕЦБ неки од званичника су преферирали повећање каматних стопа за 50 базних поена у септембру, али су се на крају прикључили коначно договореном повећању од 75 базних поена. Истовремено, потврдили су да тај корак не би требало да представља сигнал да ће промјене у каматним стопама бити сличне на будућим сједницама. Предсједавајући савјетодавног одбора ЕЦБ Enria је изјавио да европске банке не узимају озбиљно у обзир економске ризике на видiku јер уживају у бенефицијама растућих прихода због високих каматних стопа.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.)	СЕП	48,5	48,4	49,6
2.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (финал.)	СЕП	48,9	48,8	49,8
3.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	СЕП	48,2	48,1	48,9
4.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	АВГ	43,2%	43,3%	38,0%
5.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	АВГ	-1,7	-2,0%	-1,2%
6.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	АВГ	-4,1%	-1,7%	-5,1%
7.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	АВГ	-	4,3%	4,1%
8.	Фабричке поруцбине – Њемачка (Г/Г)	АВГ	-5,5%	-4,1%	-11,0%
9.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	АВГ	2,3%	2,1%	-0,8%
10.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	АВГ	-1,5%	1,2%	-1,2%
11.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	АВГ	4,3%	5,5%	5,4%
12.	Индустријска производња – Ирска (Г/Г)	АВГ	-	5,4%	-23,1%
13.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	АВГ	-	3,1%	0,2%
14.	Трговински биланс – Њемачка (у милијар. EUR)	АВГ	4,7	1,2	3,4
15.	Трговински биланс – Француска (у милијар. EUR)	АВГ	-14,43	-15,30	-14,79
16.	Биланс текућег рачуна – Француска (у милијар. EUR)	АВГ	-	-5,1	-5,3
17.	Однос дуга и БДП-а Италија (квартално)	II квартал	-	6,0%	9,0%
18.	Стопа инфлације – Холандија (финал.)	СЕП	17,1%	17,1%	13,7%
19.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000)	СЕП	-	17,7	40,4
20.	Стопа незапослености – Ирска	СЕП	-	4,3%	4,3%

САД

Приноси на америчке државне обвезнице су током протекле седмице забиљежили раст између 5 и 6 базних поена. На раст приноса је утицало објављивање економских података, прије свега ISM индекса услужног сектора (изнад очекивања), те позитивних података са тржишта рада, а што је у коначници утицало на раст очекивања да ће Фед наставити са повећањем референтне каматне стопе у наредном периоду. Тржишни учесници очекују да ће Фед почетком наредног мјесеца реализовати четврто узастопно повећање стопе од почетка године у износу од 75 базних поена. Цијене фјучерса повезаних са монетарном политиком Феда имплицирале су вјероватноћу од 92% да ће Фед, на сједници почетком новембра, повећати референтну каматну стопу на распон од 3,75%-4,0%. Наведено представља пораст у односу на вјероватноћу од 85% у односу на период прије објављивања података са тржишта рада.

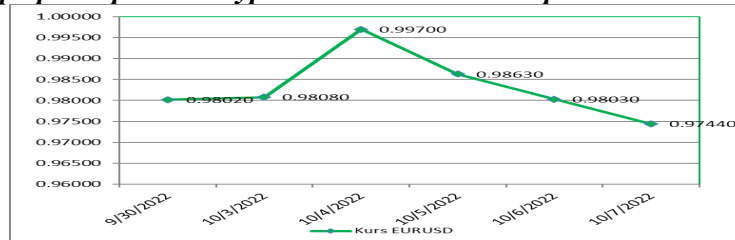
Предсједница Феда из Сан Франциска Daly још једном је истакла да подржава раст референтне каматне стопе и рестриктивну монетарну политику Феда у наредном периоду. Daly је истакла како подаци указују на то да се инфлација креће према нивоима вишим од 6%, што негативно утиче на незапосленост и плате, те да Фед треба даље повећати стопе како би се „срушили” инфлаторни притисци. Истовремено, члан FOMC-а Jefferson је изјавио да је Фед предан подузимању даљих корака потребних за смањење инфлације и снижавање цијена. Предсједник Феда из Њујорка Williams је изјавио да Фед „има још посла” како би се смањила инфлација и уравнотежила привредна активност на одрживији начин, те је упозорио да ће стопа незапослености највјероватније расти као дио тог процеса.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс (у милијард. USD) АВГ	-67,7	-67,4	-70,5
2.	МБА апликације за хипотекарне кредите 30. септ	-	-14,2%	-3,7%
3.	Велепродајне залихе (М/М) финал. АВГ	1,3%	1,3%	0,6%
4.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 1. окт	204.000	219.000	190.000
5.	Континуирани захтјеви незапослених 24. сеп	1.350.000	1.361.000	1.346.000
6.	PMI индекс прерађивачког сектора (финал.) СЕП	51,8	52,0	51,5
7.	PMI индекс услужног сектора (финал.) СЕП	49,2	49,3	43,7
8.	Композитни PMI индекс (финал.) СЕП	49,3	49,5	44,6
9.	Стопа незапослености СЕП	3,7%	3,5%	3,7%
10.	Промјена запослених нефармерски сектор СЕП	255.000	263.000	315.000
11.	Промјена запослених приватни сектор СЕП	275.000	288.000	275.000
12.	Промјена запослених прерађивачки сектор СЕП	20.000	22.000	27.000
13.	Фабричке поруцбине АВГ	0,0%	0,0%	-1,0%
14.	Поруцбине трајних добара F АВГ	-0,2%	-0,2%	-0,1%
15.	Потрошња грађевинског сектора (М/М) АВГ	-0,3%	-0,7%	-0,6%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 0,9802 на ниво од 0,9744.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Премијерка Truss је била приморана на поражавајући заокрет у политици и то за мање од мјесец дана откако се налази на овој позицији. Била је принуђена да поништи смањење највише стопе пореза на добит како би се успорила превирања на финансијском тржишту, али и превирања у партији којој припада. Министар финансија Kwarteng је изјавио да је та одлука донесена са „понижношћу и скрушеношћу“ након што су неки посланици бијесно реаговали на сугестије да би јавна потрошња и потрошња за социјалну помоћ могла бити смањена како би се финансирало смањење пореза за најбогатије.

У прошлој седмици ВоЕ је поново потврдила спремност да купи до 5 милијарди GBP дугорочних обвезница са циљем обуздавања тржишта. Вицегувернер ВоЕ Cunliffe је у писму које је упутио Парламенту истакао да након што се програм куповина државних обвезница заврши, исти ће бити прекинут на неометан и уредан начин, а што ће се десити у моменту када ВоЕ оцијени да су ризици функционисања тржишта смањени. У основи, ВоЕ ће обуставити интервенцију на тржишту државних обвезница када се смире ризици функционисања тржишта, а на основу процјене тржишта, тржишних услова и количине државних обвезница које су кроз интервенцију купљене.

Приватни сектор у економији Велике Британије је током прошлог мјесеца забиљежио најоштрију контракцију од затварања економије због пандемије Ковид19 почетком прошле године, чиме су појачани изазови са којима се суочава премијерка Truss, која наглашава њено настојање ка подстицању економског раста. Рејтинг агенција Fitch је смањила outlook кредитног рејтинга Велике Британије на негативан иако је задржан AA- рејтинг ове економије. Вицегувернер ВоЕ Ramsden је изјавио да се ВоЕ мора држати плана обуздавања инфлације, чак и у случају када је то болно за економију, додајући да би планови смањења пореза предложени од стране нове Владе

могли појачати изазове инфлације. Ramsden је истакао да колико год биле тешке посљедице за економију, MPC БоЕ треба да остане на свом курсу и треба поставити монетарну политику у правцу повратка инфлације ка циљаном нивоу од 2%.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI прерађивачки сектор F СЕП	48,5	48,4	47,3
2.	PMI услужни сектор F СЕП	49,2	50,0	50,9
3.	PMI композитни индекс F СЕП	48,4	49,1	49,6
4.	PMI грађевински сектор СЕП	48,0	52,3	49,2
5.	Званичне резерве, промјена (у мил USD) СЕП	-	2.350	1.798

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио раст са нивоа од 0,87751 на ниво од 0,87855. GBP је депрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,1170 на ниво од 1,1086.

ЈАПАН

Министар финансија Сузуки је у оквиру новог упозорења инвеститорима који распродају JPY истакао да је Јапан спреман да предузме „одлучне“ кораке на девизном тржишту уколико се настави снажна волатилност JPY. Нагласио је важност стабилног кретања валутних курсева и непожељност оштрих и једностраних покрета. Према резимеу мишљења са септембарског састанка BoJ, већина креатора монетарне политике BoJ сматра да би инфлација могла премашити почетна очекивања, док је један члан Одбора додао да је важно саопштити стратегију изласка из ултрастимулативне монетарне политике када буде вријеме за то. Према њиховом мишљењу постоји ризик да инфлација значајно одступи од основног сценарија дјелимично због утицаја кретања девизног курса. Премијер Кишида је изјавио да ће Јапан предузети све потребне мјере да обузда растуће цијене електричне енергије за домаћинства и предузећа, јер слаб JPY подстиче инфлацију, а страхови од глобалне рецесије представљају велике ризике за економију Јапана.

Са циљем ублажавања штете настале растућом инфлацијом креатори монетарне политике позивају компаније да повећају плате, што је од суштинског значаја за покретање циклуса одрживог раста већих плата, раста личне потрошње као и пословних инвестиција.

BoJ је током протекле седмице изразила опрезно оптимистичан став у вези с потрошњом, изражавајући сагласност са ставом Владе да ће поновно отварање граница током наредне седмице подстаћи долазак страних туриста и помоћи економији Јапана да извуче користи од слабог JPY. У кварталном извјештају о регионалним економијама, BoJ је упозорила да неки произвођачи уочавају слабљење иностране тражње, што је знак да дуготрајно ограничење понуде и успоравање глобалног економског раста смањују изгледе за извоз.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – Токио СЕП	2,8%	2,8%	2,9%
2.	Повјерење великих компанија прерађ. сектора III квартал	13	14	13
3.	Повјерење великих компанија услужног сектора III квартал	15	11	13
4.	PMI прерађивачки сектор F СЕП	51,0	50,8	51,5
5.	PMI услужни сектор F СЕП	51,9	52,2	49,5
6.	PMI композитни индекс F СЕП	50,9	51,0	49,4
7.	Монетарна база (Г/Г) СЕП	-	-3,3%	0,4%
8.	Потрошња домаћинства (Г/Г) АВГ	6,7%	5,1%	3,4%
9.	Реалне зараде (Г/Г) АВГ	-1,8%	-1,7%	-1,8%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 141,88 на ниво од 141,59. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 144,74 на ниво од 145,25.

НАФТА И ЗЛАТО

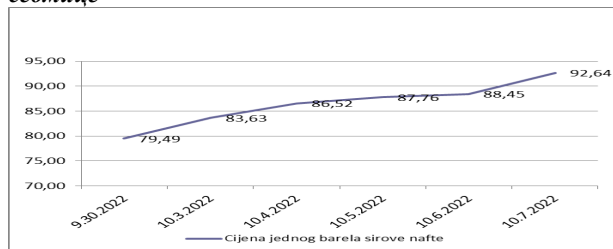
На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 79,49 USD (81,10 EUR). Током протекле седмице цијена нафте је имала тенденцију раста, углавном због ишчекивања одлука ОПЕС+ о смањењу обима понуде нафте.

Почетком седмице из ОПЕС-а је саопштено да ће размотрити смањење производње нафте за више од милион барела дневно, како би подржали цијену овог енергента. Ово смањење би било највеће од почетка Ковид19 и не укључује додатна добровољна смањења од стране појединачних чланова. Поменуто смањење би било друго узастопно мјесечно смањење, након смањења производње за 100.000 барела из прошлог мјесеца. Наредног дана су иста очекивања дала даљи подстицај расту цијене нафте. Очекивало се да би ОПЕС+ могао договорити да смањење износи 2 милиона барела дневно, док снажна тражња и санкције уведене Русији на извоз нафте такође дају подршку расту цијене овог енергента.

Током трговања у четвртак, цијена је наставила са растом, те се нашла близу највишег нивоа у последње три седмице након што је ОПЕС+ донио одлуку о смањењу понуде нафте за 2 милиона барела дневно. Предсједник САД Биден је изразио разочарење овом одлуком, те је истакао да САД трагају за свим могућим алтернативама како би спријечиле раст цијена овог енергента. Крајем седмице раст цијене је настављен под утицајем поменуте одлуке ОПЕС+, упркос забринутости због рецесије и раста каматних стопа.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 92,64 USD (95,07 EUR), а у односу на претходну седмицу цијена је повећана за чак 16,54%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.660,61 USD (EUR 1.694,15).

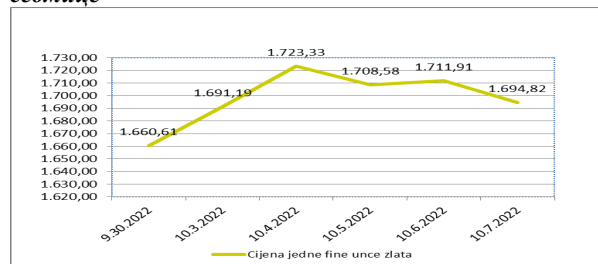
Почетком седмице цијена злата је повећана углавном због слабијег USD, али и пада приноса државних обвезница. Ипак, злато је у септембру забиљежило шести узастопни мјесечни пад, што је означило његов најдужи низ мјесечних губитака у последње четири године.

Постепени пад цијене злата започет је од средине седмице, поново због кретања USD, у овом случају апрецијације ове валуте, те раста приноса на државне обвезнице САД. Поред тога, тржиште је било у ишчекивању података са тржишта рада у САД који су требали дати назнаке о даљем расту каматних стопа Феда. Инвеститори углавном очекују да ће Фед на састанку који се одржава 1. и 2. новембра повећати референтну каматну стопу за 0,75%. Тренутно постоји вјероватноћа од 92% да ће Фед повећати каматну стопу у распону између 3,75% - 4,00% на састанку у новембру.

Цијена злата је у петак смањена, те је забиљежен пад испод 1.700 USD по унци. Пад је услиједио након што су објављени позитивни подаци са тржишта рада у САД, који су протумачени као сигнал да ће Фед вјероватно наставити са даљим растом каматне стопе. Наиме, тржиште рада у САД је показало еластичност, што Фед даје довољно простора да агресивније дјелује у правцу сузбијања инфлације.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.694,82 USD (EUR 1.739,35). Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је повећана за 2,06%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржавање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.